

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. apríla 2008 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného **V. F. a spol.** pre trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006, o sťažnosti obhajcu JUDr. P. P. zo dňa 17. januára 2008 proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 9. januára 2008, sp. zn. PK 2 Tš/8/2005, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa zrušuje** a Špeciálnemu súdu v Pezinku **sa ukladá**, aby vo veci **znovu konal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Špeciálny súd v Pezinku uznesením zo dňa 9. januára 2008, sp. zn. PK 2 Tš 8/2005, priznal podľa § 553 ods. 2, ods. 4 Tr. por. s použitím § 15 ods. 1 písm. d/, § 16 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. d/, § 18, § 19 ods. 3, ods. 4 a § 20 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a s použitím § 12 ods. 3 písm. c/, § 14 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, § 14 ods. 2 písm. e/, § 14 ods. 4, § 15 písm. a, § 16 ods. 3, ods. 4, § 17 ods. 1 a § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)

ustanovenému obhajcovi JUDr. P. P. za zastupovanie odsúdeného Ing. M. Š. odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 570 703 Sk.

Obhajca JUDr. P. P. si na Špeciálnom súde uplatnil nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov v celkovej výške 664871,50 Sk. Túto odmenu a náhradu mu predsedníčka senátu Špeciálneho súdu krátila o čiastky, ktoré podľa jej názoru nezodpovedali skutočne vykonaným úkonom právnej služby ako aj ustanoveniam vyhlášky.

Obhajca si nesprávne vyúčtoval odmenu za úkon spočívajúci v príprave a prevzatí obhajoby (1. augusta 2003) a samostatne odmenu za poradu s klientom (19. septembra 2003), nakoľko podľa § 16 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 163/2002 Z. z. ide o jeden úkon a správne si tak mal účtovať odmenu za jeden úkon.

Predsedníčka senátu nepriznala obhajcovi zvýšenie základnej sadzby tarifnej odmeny na trojnásobok z dôvodu, že hoci boli obžalovaní trestne stíhaní za obzvlášť závažný trestný čin (ekonomická trestná činnosť) a tomu zodpovedala aj rozsiahlosť spisového materiálu, množstvo vypočutých svedkov a ďalších osôb, nebolo možné bez ďalšieho považovať túto trestnú vec za mimoriadne ťažkú v zmysle § 13 ods. 1 vyhlášky.

Ďalej priznala obhajcovi za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 12. decembra 2005 v zmysle § 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky odmenu vo výške jednej štvrtiny (obhajca si uplatnil odmenu vo výške trojnásobku základnej sadzby za úkon), nakoľko toto hlavné pojednávanie bolo odročené bez prejednania veci.

Obhajca si uplatnil odmenu vo výške jednej štvrtiny odmeny za úkon za účasť na hlavnom pojednávaní konanom dňa 18. júla 2006. Odmenu za tento úkon mu predsedníčka senátu nepriznala, nakoľko termín hlavného pojednávania bol zrušený, priznala mu však náhradu hotových výdavkov a náhradu času, pretože o zrušení termínu hlavného pojednávania nebol upovedomený.

Obhajca si ďalej uplatnil za účasť na vyšetrovacích úkonoch, porade s klientom a hlavných pojednávaniach náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky

a miestne prepravné (tzv. režijný paušál) za každé dve začaté hodiny poskytnutého úkonu právnej služby. Takto vyčíslené režijné paušály mu predsedníčka senátu Špeciálneho súdu nepriznala, a to z dôvodu, že aj keď na účely výpočtu odmeny je potrebné považovať každé dve hodiny účasti na úkone za samostatný úkon, na účely priznania režijného paušálu je potrebné tieto úkony považovať bez ohľadu na ich dĺžku trvania, za jeden úkon právnej služby.

Proti tomuto uzneseniu podal obhajca JUDr. P. P., dňa 17. januára 2008, sťažnosť. V jej dôvodoch namietal nepriznanie trojnásobku základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 1 vyhlášky. Bol toho názoru, že na priznanie zvýšenia základnej sadzby tarifnej odmeny boli splnené dôvody podľa § 13 ods. 1 vyhlášky, a to mimoriadna obťažnosť a časová náročnosť poskytnutých úkonov právnej služby. Bol toho názoru, že predmetná trestná vec bola mimoriadne obťažná, s rozsiahlou ekonomickou problematikou, o ktorej bolo potrebné získať značné vedomosti ekonomického charakteru.

V tomto smere k svojej sťažnosti pripojil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. januára 2006, sp. zn. 2 To 68/2005, v ktorom bolo obhajcovi priznané zvýšenie základnej sadzby tarifnej odmeny na dvojnásobok, ktorá trestná vec podľa jeho názoru nebola ani zďaleka tak časovo a právne náročná ako práve trestná vec V. F. a spol. Ďalej uviedol, že obhajoba bola časovo náročná aj pre vzdialenosť sídla jeho advokátskej kancelárie od miesta konania hlavných pojednávaní na Špeciálnom súde v Pezinku.

Čo sa týka priznania odmeny vo výške jednej štvrtiny za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 12. decembra 2005, nesúhlasil s názorom predsedníčky senátu, pretože na predmetnom hlavnom pojednávaní sa riešili procesné podmienky konania a obhajcami boli vznášané návrhy na vykonanie dôkazov. Z tohto je jednoznačne zrejmé, že sa jednalo o meritórny úkon. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tz 15/97, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie Špeciálneho súdu je v tomto prípade nesprávne.

Ďalej obhajca namietal nesprávne priznanie náhrady výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (tzv. režijný paušál), keď podľa jeho

názoru za každé dve začaté hodiny poskytovaného úkonu mu mal byť priznaný jeden režijný paušál bez ohľadu na počet týchto úkonov za sebou nadväzujúcich.

S ohľadom na vyššie uvedené dôvody navrhol, aby Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie Špeciálneho súdu zrušil a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd sťažnostný (§ 190 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) zistil, že sťažnosť je prípustná (§ 553 ods. 5 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento opravný prostriedok podať (§ 187 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne aj to, že napadnuté uznesenie Špeciálneho súdu je nepreskúmateľné, a preto podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie a Špeciálnemu súdu v Pezinku uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Postupom podľa § 192 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Tr. por. preskúmal Najvyšší súd napadnuté uznesenie a konanie, ktoré mu predchádzalo a musel konštatovať, že výrok napadnutého uznesenia je nepreskúmateľný. V situácii, keď súd rozhoduje o priznaní odmeny a náhrady hotových výdavkov advokátovi, musí vo výroku uznesenia uviesť jednotlivé položky tak, ako boli advokátovi priznané. Iný postup súdu vedie k nepreskúmateľnosti takého uznesenia a ani jeho odôvodnenie nemôže tento následok žiadnym spôsobom napraviť.

Čo sa týka námietok obhajcu uvedených v sťažnosti, k týmto Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

podľa § 13 ods. 1 vyhlášky, advokát môže zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny na trojnásobok, ak v rámci poskytovania právnej služby ide o úkony mimoriadne ťažké, časovo náročné, vyžadujúce si znalosť cudzieho práva alebo znalosť cudzieho jazyka.

Z vyššie citovaného ustanovenia vyhlášky vyplýva možnosť advokáta uplatniť si zvýšenú základnú sadzbu tarifnej odmeny za úkon pri splnení alternatívne stanovených podmienok. Takéto zvýšenie sa nemusí týkať všetkých úkonov právnej

služby v rámci zastúpenia, preto pri rozhodovaní o odmene advokátovi je potrebné vyhodnotiť každý poskytnutý úkon z pohľadu vyššie uvedených kritérií.

Za „úkony mimoriadne ťažké“ je potrebné považovať úkony poskytované v trestnej veci, ktorá je skutkovo a právne mimoriadne náročná. Už z doslovného výkladu slovného spojenia „mimoriadne ťažké“ je zrejmé, že sa musí jednať o úkony vymykajúce sa z bežnej praxi.

Mimoriadne náročné úkony právnej služby však nemožno výlučne obmedziť iba na určitý druh trestnej činnosti a ani na počet trestne stíhaných osôb. Bude vždy na uvážení súdu rozhodujúcim o priznaní odmeny obhajcovi, či prerokovávaná trestná vec je skutkovo a právne mimoriadne náročná aj z pohľadu povahy trestnej činnosti (napr. ekonomická alebo hospodárska trestná činnosť) alebo počtu strán zúčastnených na trestnom konaní.

Prejednávaná trestá vec odsúdeného V. F. a spol. nepochybne spĺňa kritérium mimoriadnej obťažnosti v zmysle § 13 ods. 1 vyhlášky, a tomu zodpovedá aj obhajcom uplatnený trojnásobok základu tarifnej odmeny.

Za úkony „časovo náročné“ možno považovať také úkony právnej služby, ktoré sú poskytované obhajcom mimo obvyklej pracovnej doby, teda spravidla medzi 20:00 a 6:00 hod. v dňoch, na ktoré pripadá nepretržitý odpočinok v týždni tzn. sobota, nedeľa a sviatky (§ 94 ods. 1, § 93 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnkov a zákona č. 241/1993 Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších zmien a doplnkov).

Trvanie samotného úkonu môže mať vplyv na zvýšenie základu tarifnej odmeny iba v prípade, ak časové kritérium nie je vo výpočte odmeny takého úkonu už zohľadnené. Práve z tohto dôvodu sa Najvyšší súd nestotožnil s argumentáciou obhajcu o časovej náročnosti úkonov súvisiacej s cestovaním obhajcu na hlavné pojednávanie na Špeciálny súd v Pezinku. Ustanovenie § 17 ods. 1 vyhlášky totiž priznáva obhajcovi náhradu za stratu času strávenú cestou na úkony právnej služby, ktoré nie sú vykonávané v mieste sídla advokáta.

Podľa vety druhej § 14 ods. 4 vyhlášky za zastúpenie a obhajobu na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednaní vecí, patrí len štvrtina odmeny. Hlavné pojednávanie konané dňa 12. decembra 2005 bolo síce odročené, ale ako to vyplýva zo spisového materiálu, boli po jeho otvorení vykonané úkony, ktoré smerovali k prejednaniu vecí (vyhlásenie uznesenia o konaní proti ušlému ako aj návrhy na vykonanie dôkazov). Na hlavnom pojednávaní teda boli vykonané úkony smerujúce k prejednaniu vecí. Takýto záver zodpovedá aj ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu a tento na túto v plnom rozsahu odkazuje (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tz 15/97, uverejnené „Zo súdnej praxe“ pod č. 32/1998).

Obhajca má nárok za každý poskytnutý úkon právnej služby na režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Ak sú úkony poskytnuté v jeden deň, na rovnakom mieste a bezprostrednej časovej nadväznosti považujú sa na účely priznania režijného paušálu za jeden úkon. To znamená, že obhajcovi prináleží toľko režijných paušálov, koľko dní trvalo hlavné pojednávanie. Tento záver plne zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. mája 2004, sp. zn. 6 To 10/2004, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38/2004).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie Špeciálneho súdu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie, pri ktorom je Špeciálny súd viazaný vyššie vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave dňa 17. apríla 2008

**JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: